

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल शाखाको

समूह र युथ नेटवर्क सञ्चालनसम्बन्धी नियमावली २०६२ (सन् २००५)*

प्रस्तावना

एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको मानवअधिकार अभियानलाई स्थानीय तहमा सशक्त र मजबूत पार्नको लागि समूह र युथनेटवर्कहरूको भूमिका महत्त्वपूर्ण हुने कुरालाई हृदयङ्गम गर्दै समूह र युथ नेटवर्क निर्माण तथा सञ्चालनको लागि उपयुक्त नियमहरू तयार गर्न वाञ्छनीय भएकोले एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल शाखाको विधानले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेसनल बोर्डद्वारा यो “समूह र युथनेटवर्क सञ्चालनसम्बन्धी नियमावली, २०६२ (सन् २००५) को पाँचौँ संशोधन २०८० (सन् २०२३)” तयार गरी लागू गरिएको छ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

- (क) यो नियमावलीको नाम एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल शाखाको समूह र युथ नेटवर्क सञ्चालनसम्बन्धी नियमावली, २०६२ (सन् २००५) को पाँचौँ संशोधन २०८० (सन् २०२३) रहने छ।
- (ख) यो नियमावली एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल शाखाको साधारणसभाबाट अनुमोदन भएपछि तत्काल लागू हुनेछ।

२. परिभाषा

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा:

- (क) “ए.आई.” भन्नाले एम्नेस्टी इन्टरनेसनललाई जनाउने छ।
- (ख) “विधान” भन्नाले ए. आई. नेपाल शाखाको विधानलाई बुझाउने छ।
- (ग) “साधारणसभा” भन्नाले एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल शाखाको वार्षिक साधारण सभालाई जनाउनेछ।
- (घ) “नेसनल बोर्ड” भन्नाले ए. आई. नेपालको विधानबमोजिम निर्वाचित नेसनल बोर्डलाई सम्झनु पर्नेछ।
- (ङ) “पुनरावेदन समिति” भन्नाले ए. आई. नेपालको विधान बमोजिम निर्वाचित पुनरावेदन समितिलाई जनाउनेछ।
- (च) “राष्ट्रिय सचिवालय” भन्नाले ए.आई. नेपाल शाखाको सचिवालयलाई जनाउनेछ।
- (छ) “समूह वा निर्माणाधीन समूह र युथ नेटवर्क वा निर्माणाधीन युथ नेटवर्क” भन्नाले एम्नेस्टी नेपाल शाखाको विधानबमोजिम आबद्धता प्राप्त गरेका समूह वा निर्माणाधीन समूह र युथ नेटवर्क वा निर्माणाधीन युथ नेटवर्कलाई बुझाउनेछ।

* ३२औँ साधारणसभद्वारा स्वीकृत।

- (ज) “समूहगत साधारण सदस्य” भन्नाले सम्बन्धित समूह वा निर्माणाधीन समूह र युथ नेटवर्क वा निर्माणाधीन युथ नेटवर्कमार्फत् एम्नेस्टी नेपालको सदस्यता प्राप्त गरेका सदस्यलाई जनाउनेछ।
- (झ) “तोकिएको वा तोकिए बमोजिमका कुराहरू” भन्नाले एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल शाखाको विधान, नियमावली, निर्देशिका, कार्यविधि वा नेसनल बोर्डले तोकेबमोजिमको कुरालाई जनाउनेछ।
- (ञ) “सदस्यहरूको क्षेत्रीय भेला” भन्नाले एम्नेस्टी नेपाल शाखाको विधानको दफा १० बमोजिमको क्षेत्रीय भेलालाई जनाउनेछ।
- (ट) “प्रेपकम” भन्नाले एम्नेस्टी नेपाल शाखाको विधानबमोजिम गठित प्रेपरेटोरी कमिटी (प्रेपकम) लाई जनाउनेछ।
- (ठ) “अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालय (आइएस)” भन्नाले एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालय भन्ने बुझिन्छ।

परिच्छेद-२ समूह निर्माण

३. निर्माणाधीन समूह र निर्माणाधीन युथ नेटवर्क:

- (१) नेपालको कुनै पनि स्थानमा रहेका कम्तिमा ३५ जना व्यक्तिहरू मिलेर स्वयंसेवी रूपमा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको अभियान सञ्चालन गर्ने उद्देश्यका साथ एम्नेस्टी नेपाल शाखाको विधान र नियमावली मातहतमा रहनेगरी आफूहरूले लिएको लक्ष्य, उद्देश्य, आर्थिक लगायतका विषयको दिगो व्यवस्थापन र स्वपरिचालनका आधार आदिका बारेमा खुलाई निर्माणाधीन समूह वा निर्माणाधीन युथ नेटवर्कको आवद्धताका लागि नेसनल बोर्डमा लिखित निवेदन दिन सक्नेछन्।
- (२) नियम ३ (१) बमोजिम निवेदन पर्न आएमा नेसनल बोर्डले देहायका कुराहरूलाई विचार गरी निर्माणाधीन समूह र निर्माणाधीन युथ नेटवर्कको रूपमा आवद्धताको मान्यता दिन सक्नेछ।
 - (क) त्यो जिल्लामा अन्य एम्नेस्टी समूह र युथ नेटवर्क भए नभएको,
 - (ख) सो जिल्लामा अन्य समूह र युथ नेटवर्क भए पनि त्यस्तो समूह र युथ नेटवर्कसँग निजहरू आवद्ध भई कार्य सञ्चालन गर्न भौगोलिक हिसाबले सम्भव भए नभएको,
 - (ग) सो ठाउँमा यातायात सुविधा, हुलाक, टेलिफोन वा अन्य विद्युतीय सञ्चार माध्यमको सहज पहुँचको व्यवस्था भए नभएको,
 - (घ) त्यस्ता समूह र युथ नेटवर्क सञ्चालनको लागि समूह र युथ नेटवर्ककै तर्फबाट आवश्यक स्रोत साधनको व्यवस्थापनको सम्भावना भए नभएको,
 - (ङ) नयाँ युथ नेटवर्क र समूह खोल्ने विषय एम्नेस्टी नेपाल शाखाको आवश्यकता र प्राथमिकतामा रहे नरहेको,
 - (च) नयाँ सदस्यहरू थप गर्न ती सदस्यहरूलाई अभिमुखीकरण लगायत अन्य सशक्तिकरणका गतिविधि र प्रशिक्षणका लागि एम्नेस्टी नेपाल शाखामा क्षमता, श्रोत, साधन र समयको उपलब्धता।
- (३) उपनियम (२) का आधारमा यदि निर्माणाधीन समूह वा निर्माणाधीन युथ नेटवर्क खोल्नका लागि नेसनल बोर्डले अस्वीकृत गरेमा सदस्यताका लागि आवेदन दिएका व्यक्तिहरूले एम्नेस्टी नेपाल शाखाको विधानबमोजिम व्यक्तिगत सदस्यता लिनका लागि कुनै बाधा रहने छैन।

४. समूह र युथ नेटवर्कको रूपमा आबद्धताको मान्यता

- (१) निर्माणाधीन समूह वा निर्माणाधीन युथ नेटवर्कको रूपमा कम्तीमा ६ महिना भित्रमा तोकिएबमोजिम एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको अभियान सञ्चालन गरेपश्चात् समूह वा युथनेटवर्कको रूपमा आबद्धताको मान्यता पाउनको लागि प्रस्तावित विनियम तथा तदर्थ कार्यसमितिको नामावलीसहित नेसनल बोर्डमा आवेदन गरेमा नेसनल बोर्डले समूहको आबद्धताको मान्यता दिई अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालय (आई.एस.) सँगको समन्वयमा समूह नम्बर वा युथनेटवर्कको नामसहित जानकारी गराएपछि समूह वा युथनेटवर्कको आबद्धताको मान्यता प्राप्त हुनेछ।
- (२) समूह वा युथ नेटवर्क तथा निर्माणाधीन समूह वा निर्माणाधीन युथ नेटवर्कहरूको आबद्धताको मान्यता र अमान्यता यसका लागि पारित अन्तर्राष्ट्रिय निर्देशनअनुसार हुनेछ। एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध भएका समूह र युथ नेटवर्कहरूको मान्यता र अमान्यतासम्बन्धी नेसनल बोर्डको निर्णयमा अन्तर्राष्ट्रिय निर्देशनहरूको पालना भएको हुनुपर्ने छ।
- (३) समूह, निर्माणाधीन समूह, युथ नेटवर्क र निर्माणाधीन युथ नेटवर्कको रूपमा आबद्धताको मान्यता प्राप्त गरेपछि त्यस्ता समूह र युथ नेटवर्कहरूले नेसनल बोर्डले तोकेबमोजिमको दर्ता शुल्क र वार्षिक शुल्क बुझाउनु पर्नेछ।

परिच्छेद-३

समूह र युथ नेटवर्क सञ्चालन

५. समूह र युथ नेटवर्क साधारण सभा:

साधारण सभा समूह, निर्माणाधीन समूह, युथ नेटवर्क र निर्माणाधीन युथ नेटवर्कको नीतिगत निर्णय लिने सर्वोच्च निकाय हुनेछ। यसको बैठक प्रत्येक वर्ष बस्नेछ र यस्तो बैठक एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल शाखाको सदस्यहरूको क्षेत्रीय भेला हुनुभन्दा ३० दिन अगाडि नै सम्पन्न हुनु पर्नेछ। समूह र युथ नेटवर्कको साधारणसभाले एम्नेस्टी नेपाल शाखाको प्राथमिकताहरूअनुरूप हुनेगरी मानवअधिकार अभियानको प्राथमिकता निर्धारण गर्ने, समूह वा युथनेटवर्कको कार्यसमितिको नियमित निर्वाचन गर्ने र समूह वा युथनेटवर्कको वार्षिक प्रगति विवरण, कार्ययोजना, आर्थिक प्रतिवेदन तथा वार्षिक बजेट पारित गर्नेछ।

६. समूह वा युथ नेटवर्कको कार्यसमिति:

(क) समूह, निर्माणाधीन समूह, युथ नेटवर्क वा निर्माणाधीन युथ नेटवर्क सञ्चालनका लागि हरेक समूह, निर्माणाधीन समूह, युथ नेटवर्क र निर्माणाधीन युथ नेटवर्कमा देहायबमोजिमको कार्यसमिति हनु पर्नेछ:

- (१) संयोजक - १
- (२) उप-संयोजक - १
- (३) सचिव - १
- (४) सहसचिव - १
- (५) कोषाध्यक्ष - १
- (६) सदस्यहरू - ४

कार्य समितिमा कम्तीमा ३३ प्रतिशत महिला अनिवार्य हुनुपर्नेछ।

(ख) कार्यसमितिका पदाधिकारीहरूको पदावधि दुई वर्षको हुनेछ।

- (ग) संयोजक, उपसंयोजक, सचिव, सहसचिव र कोषाध्यक्षले लगातार दुई कार्यकालसम्म निर्वाचित भइसकेपछि पुनः तेस्रो कार्यकालको लागि सोही पदमा उम्मेदवारी दिन पाउने छैन भने कार्यसमितिका कुनै पनि पदमा एउटै व्यक्तिले लगातार तीन कार्यकाल भन्दा बढीका लागि उम्मेदवारी दिन सक्ने छैन।

७. समूह, निर्माणाधीन समूह, युथ नेटवर्क र निर्माणाधीन युथ नेटवर्कको काम, कर्तव्य र अधिकार

- (१) नियमित रूपमा ए.आई.द्वारा अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा सञ्चालित अभियान सम्बन्धमा स्थानीय स्तरमा गतिविधिहरू सञ्चालन गर्ने,
- (२) ए.आई.को क्रियाकलापहरूको प्रचारप्रसार गर्ने,
- (३) सदस्यता अभिवृद्धि गर्ने, तिनको अभिलेख दुरुस्त राख्ने र सदस्यहरूलाई अभियानसँग सम्बन्धित जानकारी दिलाउने,
- (४) विषयगत संयोजक वा समिति तोकी जिम्मेवारी दिने,
- (५) वार्षिक कार्ययोजना, गतिविधि एवं आर्थिक प्रतिवेदन र वार्षिक बजेट साधारण सभाबाट पारित गराई राष्ट्रिय सचिवालयमा बुझाउने,
- (६) प्रत्येक समूह, निर्माणाधीन समूह, युथ नेटवर्क र निर्माणाधीन युथ नेटवर्कले ६-६ महिनामा आफ्नो सदस्यता, कार्यसमितिको निर्णयको प्रतिलिपि, मानवअधिकारसम्बन्धी गतिविधि, आर्थिक विवरण र तोकिए बमोजिमका अन्य प्रतिवेदन वा जानकारीहरू राष्ट्रिय सचिवालयमा उपलब्ध गराउने,
- (७) सामान्यतया प्रत्येक दुई महिनामा कार्यसमितिको बैठक गर्ने,
- (८) प्रत्येक वर्ष साधारणसभा सम्पन्न गर्ने,
- (९) एम्नेस्टी नेपाल शाखाको सदस्यहरूको क्षेत्रीय भेलामा भाग लिने र आफ्नो स्रोत, साधन र क्षमताले भ्याएसम्म एम्नेस्टी नेपालका कार्यक्रममा सहभागी हुने,
- (१०) समूह र युथ नेटवर्क सञ्चालनका लागि नेसनल बोर्डले तोकेको ढाँचा बमोजिमको विनियम बनाई नेसनल बोर्डमा अनुमोदनको लागि पेश गर्ने,
- (११) राष्ट्रिय सचिवालय र नेसनल बोर्डको निर्देशनअनुसार काम गर्ने,
- (१२) अर्थ संकलन गर्ने र आय-व्यय तथा सम्पत्तिको विवरण दुरुस्त राख्ने,
- (१३) तोकिएबमोजिमका अन्य कार्यहरू गर्ने।

८. समूहगत साधारण सदस्यता प्राप्ति तथा नवीकरण

(क) सदस्यता प्राप्ति

- (१) कुनै समूह र युथ नेटवर्कले कुनै व्यक्तिलाई सदस्यता सिफारिस गर्दा तोकिएको ढाँचाको आवेदन फारम भर्न लगाई कार्य समितिको प्रमाणित निर्णय, वा कार्य समितिको संयोजक वा सचिव वा कार्यसमितिले तोकेको अन्य कुनै सदस्यको सिफारिस र सदस्यता शुल्कका साथ राष्ट्रिय सचिवालयमा पठाउनु पर्नेछ।
- (२) सदस्यता आवेदन राष्ट्रिय सचिवालयमा प्राप्त भएपछि नेसनल बोर्डले तोकेको व्यक्तिको सिफारिसमा ए.आई. को साधारण सदस्यता प्रदान गर्न सकिनेछ।
- (३) समूह वा युथ नेटवर्कले राष्ट्रिय सचिवालयमा बुझाउनु पर्ने सदस्यता शुल्क बाहेक नेसनल बोर्डको स्वीकृति लिई समूह र युथनेटवर्कको कार्यसमितिले आफ्ना सदस्यहरूबाट समूह वा युथनेटवर्कका लागि सहयोग शुल्क समेत लिन सक्नेछ।

(४) कुनै निश्चित समूह वा युथनेटवर्कको मातहतमा एम्नेस्टी नेपाल शाखाको सदस्यता लिएको व्यक्तिले उक्त सदस्यता अवधि समाप्त नभइकन अन्य समूह वा युथनेटवर्कमातहतमा रहने उद्देश्यका साथ आफ्नो सदस्यता स्थानान्तरण गर्न वा व्यक्तिगत सदस्यतामा परिवर्तन गर्न मिल्नेछैन।

(ख) सदस्यता नवीकरण

(१) हरेक समूहगत साधारण सदस्यले आफ्नो सदस्यता अवधि समाप्त भएको तीन महिनाभित्रमा आवश्यक शुल्क बुझाई सदस्यता नवीकरण गर्न सक्नेछन्। समूह वा युथनेटवर्कको माध्यमबाट लिएको सदस्यता अवधि समाप्त भएपछि सदस्यहरूले व्यक्तिगत सदस्यता पनि लिन सक्नेछन्। तर समूह वा युथनेटवर्कको माध्यमबाट लिएको सदस्यता अवधि नसकिकन कुनै पनि सदस्यले आफ्नो समूह वा युथनेटवर्कको सदस्यता त्याग गरी व्यक्तिगत सदस्यता लिन तथा व्यक्तिगत सदस्यले व्यक्तिगत सदस्यको रूपमा लिएको सदस्यता अवधि समाप्त नभईकन समूह वा युथनेटवर्क मातहतको सदस्यता लिन मिल्ने छैन।

(२) समूह र युथ नेटवर्कले आफ्नो कोष वृद्धिको लागि समूहको कार्यसमितिले तोके बमोजिमको सदस्यता नवीकरण शुल्क उठाउन सक्नेछ।

९. समूह तथा युथ नेटवर्कको खारेजी

देहायकोमध्ये कुनै पनि आधार वा प्रक्रिया पूरा नगरेको अवस्थामा नेसनल बोर्डले समूह र युथ नेटवर्कको आबद्धताको मान्यता खारेज गर्न सक्नेछः

(१) विधानको दफा ६.५ मा उल्लिखित कार्यदिश विपरीत कार्य गरेमा।

(२) वर्षमा कम्तिमा पनि ए.आई. ले सञ्चालन गरेको अन्तर्राष्ट्रिय अभियानसँग सम्बन्धित चारवटा मानवअधिकारका गतिविधि नगरेमा,

(३) समूह तथा युथ नेटवर्कमा ६ महिना भन्दा बढी समयसम्म लगातार समूह वा युथ नेटवर्क रहीरहनका लागि तोकिएको न्यूनतम भन्दा कम सदस्य भएमा,

(४) दुई वर्षभन्दा लामो समयसम्म साधारणसभा नगरेमा।

(५) देहाय बमोजिमको न्यूनतम ४ वटा कार्यहरू गर्न नसकेमा

(क) वार्षिक कार्ययोजना, कार्यसमिति बैठकको निर्णय, गतिविधि एवं आर्थिक प्रतिवेदन र वार्षिक बजेट साधारणसभाबाट पारित गराई सचिवालयमा नबुझाएमा,

(ख) तोकिएको म्यादभित्र विनियम सचिवालयमा पेश गर्न नसकेमा,

(ग) कार्यसमितिको बैठक वर्षमा कम्तीमा ४ पटक बस्न नसकेमा,

(घ) म्याद नाघेको एक वर्षभित्र समूह वा युथ नेटवर्कको नवीकरण नगराएमा,

(ङ) प्रत्येक ६(६) महिनामा आफ्नो सदस्यता, क्रियाकलापहरू, आर्थिक स्थिति र अन्य सम्बन्धित विषयहरू सम्बन्धी प्रतिवेदन नेसनल बोर्डमा उपलब्ध नगराएमा

(च) ए.आई. नेपालको सदस्यहरूको क्षेत्रीय भेलामा भाग नलिएमा,

(छ) कार्यसमितिको निर्णय (माइन्युट), सदस्यता रेकर्ड, आर्थिक विवरण, समूह गतिविधि तथा पत्राचार लगायतका विस्तृत विवरण सहितको अभिलेख व्यवस्थित गरी नराखेमा,

(ज) तोकिए बमोजिम नेतृत्व हस्तान्तरण नगरेमा।

१०. चेतावनी:

नियम ९ को कुनै अवस्था विद्यमान भई समूह वा युथ नेटवर्क खारेज गर्नु पर्ने अवस्थामा देहायका कुराहरू हेर्दा नेसनल बोर्डले तत्काल सम्बन्धित समूह वा युथ नेटवर्क खारेज गर्न अनुपयुक्त हुने देखेमा एक पटकको लागि चेतावनी दिन वा निलम्बन गर्न सक्नेछः

- (१) सचिवालयमा माग भए बमोजिमका आवधिक प्रतिवेदनहरू पेश गरेको,
- (२) वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा गरी सचिवालयमा पठाएको,
- (३) तोकिए बमोजिमका संयोजकहरू नियुक्त गरी तिनले सक्रियतापूर्वक कार्य गरिरहेको,
- (४) उपयुक्त ढङ्गबाट पत्राचारहरू तथा अन्य फाइलहरू दुरुस्त पारी राखेको,
- (५) राष्ट्रिय सचिवालयसँग नियमित पत्राचार गर्ने तथा राष्ट्रिय सचिवालयबाट पठाइएका पत्रहरूको नियमित जवाफ पठाउने गरे नगरेको,
- (६) ए.आई. द्वारा प्रकाशित जरूरी अपिल लगायत पत्रलेखन अभियानहरूमा नियमित रूपमा पत्राचार गरी सचिवालयमा बोधार्थ पठाउने गरे नगरेको,
- (७) कोष वृद्धिमा सक्रिय रहे नरहेको,
- (८) नेसनल बोर्डले आयोजना गर्ने गरेको कार्यक्रमहरूमा सहभागी भए नभएको ,
- (९) नेसनल बोर्डले सुझाव दिएबमोजिम कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने गरे नगरेको,
- (१०) ए.आई. नेपालको सदस्यहरूको क्षेत्रीय भेला लगायत अन्य सभामा सहभागी भए नभएको।

परिच्छेद-४

विविध

११. समूह र युथ नेटवर्कको विनियमः

- (१) यो समूह र युथ नेटवर्क सञ्चालनसम्बन्धी नियमावली संशोधन भई लागू भएको मिति भन्दा अगाडि नेसनल बोर्डबाट विनियम स्वीकृत गराई सञ्चालन भइरहेका समूह र युथ नेटवर्कले यो नियमावली अनुसार विनियम संशोधन गरी स्वीकृतिका लागि नेसनल बोर्डमा पठाउनु पर्नेछ ।
- (२) कुनै समूह वा युथ नेटवर्कले विनियममा कुनै कुरा संशोधन गरेमा सोको जानकारी सचिवालयमा पठाई नेसनल बोर्डबाट अनुमोदन भए पश्चात् मात्र लागू हुनेछ ।
- (३) समूह वा युथ नेटवर्कले बनाएको विनियम एम्नेस्टी नेपालको विधान वा एम्नेस्टी नेपालका अन्य नियमावलीहरूसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म अमान्य भई एम्नेस्टी नेपालको विधान वा नियमावलीहरू अनुरूप हुनेछ ।

१२. नेसनल बोड समूह र युथ नेटवर्क सञ्चालनको निम्ति जिम्मेवार नहुने:

- (क) नेसनल बोड समूह, निर्माणाधिन समूह, युथ नेटवर्क र निर्माणाधीन युथ नेटवर्कलाई कुनै अनुदान वा ऋण उपलब्ध गराउने कुरामा जिम्मेवार हुने छैन ।
- (ख) कुनै समूह वा निर्माणाधिन समूह र युथ नेटवर्क वा निर्माणाधीन युथ नेटवर्कको ऋण, धन वा आर्थिक दायित्वप्रति नेसनल बोर्ड जिम्मेवार रहने छैन ।

१३. नियमावलीको व्याख्या तथा बचाऊ:

- (१) यो नियमावलीको व्याख्या गर्ने अन्तिम अधिकार नेसनल बोर्डमा हुने छ ।
- (२) समूह र युथ नेटवर्क सञ्चालनको निमित्त यो नियमावलीमा लेखिएका कुराहरूमा यसै नियमावली बमोजिम हुने छ । यो नियमावली वा यसमा लेखिएका कुनै कुरा एम्नेस्टी इन्टरनेसनल वा ए.आई.नेपालको विधानसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म अमान्य हुनेछ ।

♣ समाप्त ♣